

Da de franske vine kom til Sydthy

Af Elly Mardal, Burhøjgårdvej 2, Boddum

Illustration: Chr. Christoffersen

Thyboerne fik smag for de franske vine allerede for ca. 250 år siden, da 8 fustager (store trætønder) indeholdende fin, fransk vin og brændevin drev i land på stranden ved Istrup i Hvidbjerg v. Aa sogn den 28. juli 1742.

Disse fustager blev tillige med det øvrige ilanddrevne strandingsgods slæbt op i klitterne. Ifølge loven om strandingsgods inddrevet uden skibsforlis eller stranding, skulle dette opbevares i år og dage, indtil eventuel ejermænd meldte sin ret.

De gæve folk på egnen var dog ikke af helt samme opfattelse som foreskrevet i lovene. Dertil var fristelsen af fustagernes indhold alt for stor.

Så i nattens mulm og mørke sneg de sig af sted, vandrede som skygger, bevæbnede med hammer og mejsel, gennem klitterne til de nåede de eftertragtede tønder derude ved havet.

Rygterne talte altså sandt! For som en løbeild var det faret rundt i de nærmestliggende små samfund, at de rare drikke var havnet på stranden ved Istrup. Vel vidende, at det ville blive betragtet som tyveri fra kongen, blev den medbragte hammer og mejsel flittigt brugt. Snart fyldtes de mange medbragte træspande og fade med den velsmagende vin, som for datidens bonde var ukendt (De kendte kun den hjemmelavede kornbrændevin, som indeholdt ca. 8% alkohol).

Det fortælles i beretningen, at der blev smagt flittigt på vinene derude i klitterne denne høstnat. Mange nåede først usete hjem ved dag gry.

Disse første ædle, franske vine blev næppe drukket af krystal eller af et almindeligt glas, men nydelsen var måske lige god.

Amtmand Schinkel og strandforpagter Jens

Clementin var selv ude at besigtige de indstrandede varer den 2. august. I alt 8 fustager fransk vin og brændevin, 1 tønne te var ødelagt af vand, en del bøger og papirer i kasser og desuden mange krukker med surt brøndvand var bjerget op i klitterne.

Forargelsen var stor, da de så, hvor ukristelig og tyvagtig fustagerne var blevet mishandlet af onde mennesker. En fustage med fransk brændevin var helt tømt, en anden med vin var halvtømt. Fra resten var der kun fjernet ganske lidt. Det ville således blive alt for dyrt for dem at lade den resterende vin omtappe og ligeledes for kostbart at lade vagthold overvåge vinen. Derfor besluttede de at lade afholde en auktion over det ilanddrevne, mandag den 6. august 1742. En plakat med følgende ordlyd blev hængt op ved kirkerne og tingstederne:

”Giver hermed alle og enhver tilkiende, at på førstkommende mandag, den 6. august om formiddagen kl. 12, bliver ved offentlig auktion bortsolgt en del ved Hvidbjerg strand inddrevet fransk vin tillige med fransk brændevin. Så bedes enhver liebhaver efter eget behag at tage med sig oxehoveder eller andet, for at det kan tappes på stedet, såfremt de ikke skulle være til sindst at købe det i de træer, hvori det nu befindes.

Auktions-conditionerne tillige med betalingsbetingelserne vil være bekendtgjort samme sted. Den købende nyder 12 ugers kredit med hensyn til betaling.”

Køberne
Byfoged Poulsen

Varerne
1 fustage med fransk brændevin indeholdende 7¼ ankere målt i an-

Rd. Mk. Sk.

	kertal pr. anker 8 rd.	62	5	0	Alle interesserede	30 stk. surbrønds- krukker á 1 mk.	5	0	14
Mons. Hjorteberg	1 fustage 7 tom- mers lecagie og 7¼ anker bræn- devin	64	3	12	Sandagaard	1 stk. gl. eg 1 gaffel 1 egetræ med jernnagel i enden	0	1	3 0 1 7
Mad. Bendtsen i Thisted	1 fustage 3 tom- mers lecagie og 8 ³ / ₅ anker	76	4	13	M. Haurvig Contert	1 messan mast 1 stk. fyrre planke	0	2	3 0 0 6
Chr. Ulnits	1 fustage var ganske tømt	0	4	9	Sandagaard	1 stk. krum træ	0	0	2
J. Sandagaard	1 ledig kasse 1 do. 1 do. med salt- vand beskadiget papir 1 do. tom 1 ituslagen fu- stage med for- dærvet te	0 0 0 0 0 0	4 0 0 4 0	9 6 10 0 5 0	Chr. Ulnits do.	2 stk. gl. segldug 1 rom egetønde	0 0	0 2	9 7
					Det hele beløb sig til den sum af 209 rd. 4 mk. 2 sk.				
					Underskrevet af S. Winther og J. Sandagaard. <i>Kilde: Tandrup's justitsprotokol 1741-88.</i>				
					Kilde: Sydthy Årbog 1988, side 23-24.				